

20101102137

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

Врз основа на член 49 став (1) и (4) од Законот за Ветеринарно Здравство („Службен весник на Република Македонија” бр. 113/2007), Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА НА ПРИЈАВУВАЊЕ НА БОЛЕСТИ КОИ ЗАДОЛЖИТЕЛНО СЕ ПРИЈАВУВААТ И ЛИСТА НА БОЛЕСТИ КОИ ЗАДОЛЖИТЕЛНО СЕ ПРИЈАВУВААТ(*)

Член 1 Предмет

(1) Со овој правилник се пропишува начинот и постапката на:

- пријавување на болести кои задолжително се пријавуваат наведени во Листата на болести кои задолжително се пријавуваат дадена во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник,

- повлекувањето на забраните во случај на жариште на некоја од болестите од Листата на болестите кои задолжително се пријавуваат дадена во Прилог 1, и

- Листата на болести кои задолжително се пријавуваат.

(2) Одредбите на овој правилник се приенуваат без оглед на посебните прописис за доставување на информации во однос на координација на ерадикација и профилакса на болести кај животните.

Член 2 Дефиниции

(1) Поимите дефинирани во Законот за ветеринарно здравство се применуваат и во овој правилник.

(2) Одредени изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1. „Случај” е официјална потврда на било која болест наведена во Листата на болести од Прилог 1 на овој правилник, кај било кое животно или труп;

2. „Случај на класична чума кај свињите” или „свиња заразена со класична чума кај свињите” е секоја свиња или труп од свиња кај кои:

- се официјално потврдени клинички симптоми или пост-мортем промени на класична чума кај свињите, или

- официјално е потврдено присуство на болест според резултатите од лабораториското испитување спроведено според дијагностичкиот прирачник.

3. „Дива свиња” е свиња која не е чувана или одгледувана во одгледувалиште;

4. „Примарно жариште” е жариште кое не е епизоотиолошки поврзано со претходно жариште во иста епизоотиолошка единица согласно Правилникот за услови за ставање во промет на живи животни^{*1} или е прво жариште во различна епизоотиолошка единица;

5. „Примарен случај на класична чума кај свињите кај диви свињи” е случај на појава на класична чума кај свињите кај диви свињи кој се појавува во област во која не се спроведуваат мерки согласно Програмата за сузбивање и искоренување на класична чума кај свињите^{*2};

6. „Свиња сомнителна на инфекција со вирус од класична чума кај свињите” е секоја свиња или труп со изразени клинички симптоми или пост-мортални промени како и со реакција на лабораториски тестови спроведени според дијагностичкиот прирачник кои укажуваат на можно присуство на класична чума кај свињите.

Член 3

Пријавување на болести кои задолжително се пријавуваат

Болестите утврдени во Листата на болести дадени во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник, се пријавуваат до Светската организација за здравствена заштита на животните (во понатамошниот текст ОИЕ) и Комисијата на Европската унија.

Член 4

Пријавување на болести кои задолжително се пријавуваат до ОИЕ

(1) Управата за ветеринарство треба во рок од 24 часа од појава на болеста да го пријави до ОИЕ секој случај на болест која задолжително се пријавува, а која е наведена во делот В од Листата на болести кои задолжително се пријавуваат дадена во Прилог 1 на овој правилник.

(2) Пријавата на болест која задолжително се пријавува од став (1) на овој член содржи информации кои ги бара ОИЕ и се доставува по пат на електронска пошта и телекс.

Член 5

Пријавување на болести кои задолжително се пријавуваат до Комисијата на Европската унија

(1) Управата за ветеринарство треба во рок од 24 часа од појавата на болеста да ја извести Комисијата на Европската унија за:

(а) потврдено примарно жариште на било која од болест наведена во делот А од Листата на болести кои задолжително се пријавуваат дадена во Прилог 1 на овој правилник.

(б) повлекување на забраните, по ерадикацијата на последното жариште, во однос на појавата на било која болест наведена во делот А од Листата на болести кои задолжително се пријавуваат дадена во Прилог 1 на овој правилник.

(2) Пријавата на болест која задолжително се пријавува од став (1) на овој член треба да ги содржи информациите дадени во Прилог 2 дел А кој е сопствен дел од овој правилник и се доставува по телекс.

(3) Во случај на класична чума кај свињите покрај информациите од став (2) на овој член се доставуваат и дополнителни информации дадени во Прилог 2 дел Б став (1) од овој правилник^{*3}.

(4) Во случај на болести кај аквакултурата наведени во Прилог 1 дел Б од овој правилник, покрај информациите од став (2) на овој член се доставуваат и дополнителни информации наведени во Прилог 1 дел В од овој правилник.

Член 6

**Посебни одредби за пријавување на класична
чума кај свињите**

(1) Пријавувањето на присуство или сомнеж на присуство на класична чума кај свињите е задолжително при што појавата на болеста веднаш треба да се пријави на Управата за ветеринарство.

(2) Во случај на појава на присуство на класична чума кај свињите Управата за ветеринарство по потврдата на присуство на класична чума кај свињите треба да:

(а) пријави присуство на болест и достави информации до Комисијата на Европската унија и останатите засегнати земји согласно Прилог 2 дел Б став (2) од овој правилник за:

- жаришта на класична чума кај свињите потврдени во одгледувалишта,
- потврдени случаи на класична чума кај свињите во кланици или транспортни средства,
- потврдени примарни случаи на класична чума кај свињите кај диви свињи, и
- резултатите од спроведените епизоотиолошки истражувања спроведени согласно Програмата за сузбивање и искоренување на класична чума кај свињите^{*4}; и

(б) достави епизоотиолошки извештаи до Комисијата на Европската унија за потврдени случаи на заболување кај диви свињи на подрачја заразени со класична чума кај свињите, согласно Програмата за сузбивање и искоренување на класична чума кај свињите^{*5}.

Член 7

Посебни одредби при пријавување на болести кај аквакултурата

(1) Управата за ветеринарство ја известува Комисијата на Европската унија во рок од 24 часа од појава на болеста во случај на потврдување на:

(а) егзотична болест кај аквакултура согласно критериумите дадени во Прилог 3 кој е составен дел од овој правилник; и

(б) неегзотична болест кај аквакултура согласно критериумите дадени во Прилог 3 од овој правилник, кога зоната или комплексот се прогласени за слободни од таа болест.

Член 8

Пријавување на секундарни жаришта

(1) Без оглед на информациите доставени во врска со ерадикацијата и/или профилаксата на болестите од член 1 став (2), Управата за ветеринарство ја известува Комисијата на Европската унија, најдоцна на првиот работен ден од секоја недела, за секундарните жаришта на кои било заболувања потврдени на нејзината територија, кои се наведени во Листата на болести кои задолжително се пријавуваат - Дел А.

(2) Известувањето од став (1) на овој член се однесува за цела недела која завршува во недела на полноќ.

(3) Известувањата од став (1) на овој член ги вклучува информациите дадени во Прилог 2 од овој правилник кои се доставуваат по телекс.

Член 9

Одложена примена

Одредбите на членовите 5, 6, 7 и 8 од овој правилник ќе се применуваат по пристапувањето на Република Македонија во Европската Унија.

Член 10
Влегување во сила

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 11-1351/2
28 јуни 2010 година
Скопје

Министер,
Љупчо Димовски, с.р.

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Директивата на Советот 82/894/ЕЕЗ од 21 декември 1982 за пријавување на болести во заедницата, број 31982L0894; Директива на совет 2001/89/ЕЗ од 23 октомври 2001 за мерките на Заедницата за контрола на Класична свињска чума, број 32001L0089; Директива на совет 2006/88/ЕЗ од 24 октомври 2006 за услови на здравствена заштита на животни од аквакултури нивни производи, и за превенција и контрола на одредени болести кај водни животни, број 32006L0088.

*¹ Правилникот за услови за ставање во промет на живи животни е предмет на усогласување со член 2 од Директивата на совет 64/432/ЕЕЗ од 26 јуни 1964 за здравствени проблеми кај животните кои влијаат во трговијата со говеда и свињи, број 31964L0432.

*² Програмата за сузбивање и искоренување на класична чума кај свињите е предмет на усогласување со член 15 и 16 од Директива на совет 2001/89/ЕЗ од 23 октомври 2001 за мерките на заедницата за контрола на Класична свињска чума, број 32001L0089.

*³ Со член 5 став (3) е усогласен со Директива на совет 2001/89/ЕЗ од 23 октомври 2001 за мерките на заедницата за контрола на Класична свињска чума, број 32001L0089

*⁴ Програмата за сузбивање и искоренување на класична чума кај свињите е предмет на усогласување со член 8 од Директива на совет 2001/89/ЕЗ од 23 октомври 2001 за мерките на заедницата за контрола на Класична свињска чума, број 32001L0089

*⁵ Програмата за сузбивање и искоренување на класична чума кај свињите е предмет на усогласување со член 16 став (3) (а) и став (4) од Директива на совет 2001/89/ЕЗ од 23 октомври 2001 за мерките на заедницата за контрола на Класична свињска чума, број 32001L0089

Прилог 1 : Листа на болести кои задолжително се пријавуваат

Дел А

I. Болести кај копнените животни

Африканска болест кај коњи
Африканска чума кај свињите
Авијарна инфлуенца
Син јазик
Бовина спонгиоформна енцефалопатија
Класична чума кај свињите
Заразна плеуропнеумонија кај говедата
Дурина
Енцефаломиелитис кај коњи (сите видови, вклучувајќи го и Венецуелскиот коњски енцефаломиелитис)
Инфективна анемија кај копитари
Лигавка и Шап
Сакагија
Болест на чвореста кожа
Њукастелска болест кај живината
Чума кај мали преживари
Грозница на долината Рифт
Говедска чума
Овчи и козји сипаници
Мал молец (*Aethina tumida*)
Везикуларна болест кај свињите
Крлеж кај пчели (*Tropilaelaps mite*)
Везикуларен стоматитис

II. Болести во аквакултурата

Епизоотска хематопоетска некроза
Епизоотски улцеративен синдром
Вирусна хеморагична септикемија
Болест на бели точки
Болест на жолта глава
Таура синдром
Заразна хематопоетска некроза
Заразна анемија кај лососи
Зараза со *Perkinsus marinus*
Зараза со *Microcytos mackini*
Зараза со *Marteilia refringens*
Зараза со *Bonamia ostreae*
Зараза со *Bonamia exitiosa*
Заболување со Koi herpes virus.

Дел Б
I. Егзотични болести

Риби	Болест Епизоотска хематопоеетска некроза	Приемчиви видови Виножитна пастрмка (<i>Oncorhynchus mykiss</i>) и црвеноперка (<i>Perca fluviatilis</i>)
	Епизоотски улцеративен синдром	<i>Genera: Catla, Channa, Labeo, Mastacembelus, Mugil, Puntius and Trichogaster</i>
Мекотели	Зараза со <i>Bonamia exitiosa</i>	Австралиска острига (<i>Ostrea angasi</i>) и Чилеанска сплесната острига (<i>O. chilensis</i>)
	Зараза со <i>Perkinsus marinus</i>	Пацифичка острига (<i>Crassostrea gigas</i>) и Атлантска острига (<i>C. virginica</i>)
	Зараза со <i>Microcytos mackini</i>	Пацифичка острига (<i>Crassostrea gigas</i>), Атлантска острига (<i>C. virginica</i>), Олимписка сплесната острига (<i>Ostrea conchaphila</i>) и Европска сплесната острига (<i>O. edulis</i>)
Ракови	Таура синдром	Заливски бел рак (<i>Penaeus setiferus</i>), Пацифички плав рак (<i>P. stylirostris</i>), и Пацифички бел рак (<i>P. vannamei</i>)
	Болест на жолта глава	Заливски кафеав рак (<i>Penaeus aztecus</i>), Заливски розов рак (<i>P. duorarum</i>), Kuruma рак (<i>P. japonicus</i>), Црн тигрест рак (<i>P. monodon</i>), Заливски бел рак (<i>P. setiferus</i>), Пацифички плав рак

(*P. stylirostris*), и Пацифички бел рак
(*P. vannamei*)

II. Не-егзотични болести

Риби	Болест	Приемчиви видови
	Вирусна хеморагична септикемија	Харинга (<i>Clupea</i> spp.), бела риба (<i>Coregonus</i> spp.), штука (<i>Esox lucius</i>), бакалар (<i>Gadusa aeglefinus</i>), пацифички бакалар (<i>G. macrocephalus</i>), Атлантски бакалар (<i>G. morhua</i>), Пацифички лосос (<i>Oncorhynchus</i> spp.), Виножитна пастрмка (<i>O. mykiss</i>), роклинг (<i>Onos mustelus</i>), Кафеава пастрмка (<i>Salmo trutta</i>), иверак (<i>Scophthalmus maximus</i>), Европска харинга (<i>Sprattus sprattus</i>) и липан (<i>Thymallus thymallus</i>)
	Заразна хематопетска некроза	Кета лосос (<i>Oncorhynchus keta</i>), кизуч (<i>O. kisutch</i>), Masou лосос (<i>O. masou</i>), Виножитна пастрмка (<i>O. mykiss</i>), Црвен лосос (<i>O. nerka</i>), Розов лосос (<i>O. rhodurus</i>), Кралски лосос (<i>O. tshawytscha</i>), и атлантски лосос (<i>Salmo salar</i>)
	Koi herpes virus (KHV) болест	Крап и koi крап (<i>Cyprinus carpio</i>)
	Заразна анемија кај лососи	Виножитна пастрмка

		(<i>Oncorhynchus mykiss</i>), атлантски лосос (<i>Salmo salar</i>), и кафеава и морска пастрмка (<i>S. trutta</i>)
Мекотели	Зараза со <i>Marteilia refringens</i>	Австралиска острига (<i>Ostrea angasi</i>), Чилеанска сплесната острига (<i>O. chilensis</i>), Европска сплесната острига (<i>O. edulis</i>), Аргентинска острига (<i>O. puelchana</i>), Плава школка (<i>Mytilus edulis</i>) и медитеранска школка (<i>M. galloprovincialis</i>)
	Зараза со <i>Bonamia ostreae</i>	Австралиска острига (<i>Ostrea angasi</i>), Чилеанска сплесната острига (<i>O. chilensis</i>), Олимписка сплесната острига (<i>O. conchaphila</i>), Азиска острига (<i>O. denselammellosa</i>), Европска сплесната острига (<i>O. edulis</i>), и аргентинска острига (<i>O. puelchana</i>)
Ракови	Болест на бели точки	Сите декаподни ракови (order <i>Decapoda</i>)

Дел В
Листа на болести на ОИЕ

Листата објавена од Светската организација за здравствена заштита на животните (ОИЕ) може да се најде на следната веб страна: http://www.oie.int/eng/maladies/en_classification2009.htm?e1d7

Прилог 2: Информации кои се праќаат при појава на болест која задолжително се пријавува

Дел А

Информации вклучени во пријавата согласно член 5 и 8, а во однос на примарните и секундарните жаришта на болестите наведени во Дел А од Листата на болести кои задолжително се пријавуваат дадена во Прилог 1 од овој правилник

1. Дата на испраќање на пријавата;
2. Време на испраќање на пријавата;
3. Земја на потекло на жариштето;
4. Име на болеста и тип на вирусот;
5. Сериски број на жариште;
6. Вид на жариште;
7. Референтен број на жариште поврзан со првичното жариште;
8. Регион и географска локација на одгледувалиштето;
9. Останати региони засегнати од забраната;
10. Дата на потврдување на постоење на жариште;
11. Дата на сомневање на постоење на жариште;
12. Дата на траење на првичната зараза;
13. Потекло на болеста;
14. Превземени заштитни мерки;
15. Број на приемчиви животни во одгледувалиштата (а) говеда, (б) свињи, (в) овци, (г) кози, (д) живина, (е) копитари, (е) во случај на болест во аквакултура се дава тежината или бројот x 1000 на приемчиви животни (ж) диви животни, (з) во случај на болести кај пчелите се дава бројот на приемчиви пчелни семејства;
16. Број на клинички болни животни во одгледувалиштата (а) говеда, (б) свињи, (в) овци, (г) кози, (д) живина, (е) копитари, (е) во случај на болест во аквакултура се дава тежината или бројот x 1000 на клинички заболени животни (ж) диви животни, (з) во случај на болести кај пчелите се дава бројот на клинички заболени пчелни семејства;
17. Број на умрени животни во одгледувалиштата (а) говеда, (б) свињи, (в) овци, (г) кози, (д) живина, (е) копитари, (е) во случај на болест во аквакултура се дава тежината или бројот x 1000 на умрени животни (ж) диви животни;
18. Број на заклана стока (а) говеда, (б) свињи, (в) овци, (г) кози, (д) живина, (е) копитари, (е) во случај на болест во аквакултура (освен за ракови и риби) се дава тежината или бројот x 1000 на уловени животни (ж) диви животни;
19. Број на уништени трупови (а) говеда, (б) свињи, (в) овци, (г) кози, (д) живина, (е) копитари, (е) во случај на болест во аквакултура се дава тежината или бројот x 1000 на отстранети и уништени животни (ж) диви животни, (з) во случај на болести кај пчелите се дава бројот на уништени пчелни семејства;
20. (Одредување) дата на завршување со убивањето (каде е возможно);
21. (Одредување) дата на завршување со уништувањето (каде е возможно).

Дел Б

Информации во случај на класична чума кај свињите

(1) Дополнителни информации:

1. Одалеченост од најблиското одгледувалиште на свињи;
2. Број и вид на свињи за размножување, товење, како и прасиња во заразеното одгледувалиште;
3. Број и вид на клинички заболени свињи за размножување, товење, како и прасиња во заразеното одгледувалиште;
4. Користени дијагностички методи;
5. Потврдени случаи и во кланици, превозни средства и сл.;
6. Потврда на примарните случаи кај диви свињи.

(2) Пријавување на болеста и обезбедување на понатамошни епизоотиолошки информации од Надлежниот орган каде е потврдено присуство на класична чума кај свињите, во согласност со член 6 од овој правилник:

1. Во рок од 24 часа од потврдата на секое примарно жариште, примарен случај кај слободно одгледуваните свињи или случај во кланица, средства за транспорт, Надлежниот орган ќе извести за:
 - (а) дата на испраќање на пријавата;
 - (б) време на испраќање на пријавата;
 - (в) име на епизоотиолошка единица;
 - (г) име на болеста;
 - (д) број на жаришта или случаи;
 - (ф) дата на сомневање на појава на класична чума кај свињите;
 - (е) дата на потврдување;
 - (ж) методи користени за потврдување;
 - (з) дали е потврдено присуството на болест кај диви свињи или свињи од одгледувалишта, кланици, средства за транспорт;
 - (с) географска локација на потврденото жариште или случај на класична чума кај свињите;
 - (и) мерките применети за контрола на болеста.
2. Во случај на примарни жаришта или случаи во кланици или средства за транспорт, дополнително на податоците од точка 1 од став (2) од овој прилог, Надлежниот орган ќе достави и информации за:
 - (а) број на приемчиви свињи во жариштето, кланицата или транспортните средства;
 - (б) број на угинати свињи од секоја категорија во одгледувалиштето, кланицата или средството за транспорт;
 - (в) за секоја категорија, морбидитет на болеста и број на свињи кај кои е потврдена класична чума кај свињите;

(г) број на убиени свињи во жариштето, кланицата или транспортното средство;

(д) број на нештетно отстранети трупови;

(f) во случај на жариште, неговата оддалеченост од најблиското одгледувалиште на свињи;

(е) доколку класичната свинска чума е потврдена во кланица или средства за транспорт, се дава и локацијата на одгледувалиштата од каде потекнуваат заразените свињи или трупови.

3. Во случај на секундарни жаришта, податоците од точките 1 и 2 од став (2) на овој Прилог ќе бидат доставени во рок од 24 часа.

4. Податоци за било кое жариште или случај на класична чума кај свињите во одгледувалиште, кланица или транспортно средство согласно точките 1, 2 и 3 од став (2) од овој прилог, се доставуваат во пишана форма до Комисијата вклучувајќи најмалку:

(а) дата кога свињите од одгледувалиштето, кланицата или средството за транспорт се убиени и нивните трупови обработени;

(б) Резултати од тестовите спроведени на примероци земени од убиените свињи;

(в) каде се применети исклучоци од националните прописи, бројот на свињи убиени и обработени и бројот на свињи кои се спремаат за колење вклучувајќи ја и временската рамка за нивното колење;

(г) податок за можното потекло на болеста или потеклото на болеста доколку тоа е утврдено;

(д) податок за видот на вирусот одговорен за примарното жариште или случајот на класична чума кај свињите во кланица или транспортни средства;

(f) во случај каде се убиени свињи во соседни одгледувалишта или одгледувалишта со сомнително заразени свињи со класична чума кај свињите, се даваат податоци за:

- дата на убивањето и број на убиени свињи од секоја поединечна категорија во секое одгледувалиште,

- епизоотиолошка поврзаност помеѓу жариштето или случајот на класична чума кај свињите со секое допирно одгледувалиште, или причините за сомневање на класична чума кај свињите во секое сомнително одгледувалиште,

- резултати од лабораториски тестови спроведени на примероци земени од свињи во одгледувалиштата и примероци од убиените свињи. Во случај кога не се убиени свињите од соседните одгледувалишта, се доставува информација за причината за таа одлука.

Дел В

Информации во случај на болести кај аквакултурата

- (1) Потврдата на појава на било какво жариште на егзотични или не-егзотични болести кај аквакултура мора да се пријави како примарно жариште. Името и описот на зоните или комплексите мора да биде вметнат во понатамошниот текст;
- (2) Останатите жаришта од оние наведени во претходниот став (1) од овој дел се сметаат за секундарни жаришта;
- (3) Секундарни жаришта на болести кај аквакултурата ќе бидат објавувани еднаш месечно.

Прилог 3: Критериуми за ставање болести на листа

Дел А

Егзотичните болести треба да ги исполнуваат критериуми утврдени во точка 1 и/или во точка 2 или 3

- (1) Болеста е егзотична за Република Македонија, односно болеста не е утврдена во аквакултурата на Република Македонија и не е познато дека патогениот агенс е присутен во водите на Република Македонија.
- (2) Има потенцијал за значително економско влијание доколку се внесе во Република Македонија, било преку производствени загуби во индустријата за аквакултура во Република Македонија или преку ограничувања на потенцијалот за трговија со животни и производи од аквакултура.
- (3) Има потенцијал за штетно влијание врз животната средина доколку се внесе во Република Македонија, врз популациите на диви видови водни животни, кои се видови што треба да бидат заштитени со законодавството на Република Македонија или со меѓународни прописи.

Дел Б

Не-егзотичните болести треба да ги исполнуваат следниве критериуми утврдени во точките 1, 4, 5, 6, 7, и/или 2 или 3

- (1) Неколку региони се слободни од специфичната болест.
- (2) Има потенцијал за значително економско влијание доколку се внесе во земја-членка која ја нема болеста, преку загуби во производството, и годишните трошоци поврзани со болеста и контрола на болеста надминуваат 5% од вредноста на производството на подложни видови од аквакултурата во регионот, или преку ограничување на можностите за меѓународна трговија со животни и производи од аквакултурата.
- (3) Кога ќе се појави, болеста има штетно влијание врз животната средина доколку се внесе во регион кој ја нема болеста, врз популациите на диви видови водни животни, кои се видови што треба да бидат заштитени со законодавството на Република Македонија или со меѓународни прописи.
- (4) Болеста тешко се контролира и органичува на ниво на фарма или регион за одгледување мекотели без строги мерки и трговски ограничувања.

(5) Болеста може да се контролира на ниво на регион, и искуството покажало дека можат да се воспостават и да се одржат зони или комплекси кои ја немаат болеста, и дека таквото одржување е економично.

(6) При пласирање животни од аквакултура на пазарот, постои ризик дека болеста ќе се појави и ќе се задржи во област која претходно не била инфицирана.

(7) Расположиви се веродостојни и едноставни тестови за инфицираните водни животни. Тестовите мора да се специфични и сензитивни.